

Cur. Philip. part. 3. §. 2. num. 6. 7. licet quoad inuadentes, & auferentes res clericorum contrarium sentiant Decian. supr. lib. 6. cap. 30. nu. 23. Cald. supr. num. 32. in fine, Barbat. in cap. cum sit generale, à num. 62. de for. compet. & alij.

AD CAPVT quintum.

SVMMARIVM:

- 1 *Autiores materiam explicantes.*
- 2 *Minor an sit restituendus in renunciatione beneficij.*
- 3 *In beneficialibus causis pro maiore habetur.*
- 4 *Non restituitur ad beneficium, cui renunciavit, si illud alteri quaesitum sit.*
- 5 *Nec aduersus matrimonium, aut religionem.*
- 6 *Ratio redditur.*
- 7 *Non restituitur aduersus opus pium, vel votum.*
- 8 *Nec aduersus Deum, patriam, aut patrem.*
- 9 *Restituitur in causis circa votum, aut matrimonium, quando de validitate eorum agitur.*
- 10 *Restituitur ad lucrum ommissum.*
- 11 *In permutatione beneficiorum non est locus remedio l. 2. C. de resc. vendit. & infra num. 60.*
- 12 *Minor restituitur ad beneficium, cui renouant, etiam si alteri sit quaesitum.*
- 13 *Minor in omnibus causis debet resti-*

tui, nisi specialiter iure prohibeatur.

- 14 *De intellectu cap. cum vniuersorum, de rer. permutat. & infra nu. 29.*
- 15 *Simonia committitur in permutatione, aut resignatione beneficiorum per pactiones prohibitas, licet nihil interueniat temporale.*
- 16 *Permutatio beneficiorum propria autoritate permutantium facta est si moniata.*
- 17 *Resignationes reciproca, vel in fauorem sine Pontificis assensu simoniaca sunt.*
- 18 *Est vera simonia, quae in ius Ecclesiasticum solum patrat.*
- 19 *Simonia praedicta solet impropria, & potatiua nuncupari.*
- 20 *Resignatio in fauorem etiam cum clausula: non aliter simoniaca non est, si Episcopus non assensit, sed est actus in religiois statibus.*
- 21 *Vera simonia potest inueniri, & si nihil temporale intercedat. Alij contra sentiunt.*
- 22 *Quae vitia sub simonia comprehenduntur.*
- 23 *Non est simonia, conferre beneficia propter cognationem.*
- 24 *Exponitur cap. nemo 14. de simon.*
- 25 *Non licet Praelato inferiori Pontifico acceptare renunciationem beneficij in fauorem, & alij à nominato conferre.*
- 26 *Nec Pontifex de potestate ordinaria id facere poterit, si adiecta sit clausula: Non aliter, neque alio modo.*
- 27 *Aliud iuris est, si per viam modi beneficij renuncietur in fauorem.*
- 28 *Non licet Episcopo, acceptare renunciationem in fauorem, non acceptando nec reiiciendo conditionem, & deinde liberaliter beneficium conferre nominato.*
- 29 *Agitur iterum de dict. cap. cum vni-*

- uuiuersorum de rer. permutat. supra num. 14.*
- 30 *In delictis effectus punitur, & si non sequatur effectus, quando reus, quod potuit, fecit.*
 - 31 *In delictorum punitione exitus non attenditur, sed voluntas.*
 - 32 *Admittens simoniam contra ius Ecclesiasticum tantum, beneficio non priuatur.*
 - 33 *Nemo ex improbitate sua debet commodum reportare.*
 - 34 *Restitutio in d. cap. cum vniuersorum, fuit ex gratia.*
 - 35 *Conciliatur d. cap. cum vniuersorum cum cap. si beneficia 20. de praebend. in 6.*
 - 36 *Tractatus super beneficiorum permutatione perfici ante praestitum ab Episcopo assensum potest, exequi verò nulla ex parte licet.*
 - 37 *Licitum est, tractatu praehabito de permutandis beneficijs absque Episcopi consensu, libere in eiusdem manibus renuntiare, ut postea quilibet beneficium alterius impetret.*
 - 38 *In beneficiorum permutatione necessaria est auctoritas Episcopi, & si ad ipsum prouiso non expectet.*
 - 39 *Renunciatio, nisi in manibus Praelati fiat, non subsistit.*
 - 40 *Definitur beneficij renunciatio.*
 - 41 *Beneficio renunciatis, ante quam per Praelatum acceptetur renunciatio, & proprietatem, & possessionem retinet.*
 - 42 *Respondetur ad textum in l. quod si minor §. Scauola, ff. de minorib.*
 - 43 *Flaminius contra Tondutum defenditur.*
 - 44 *Agens de bonis paternis recuperandis, de damno vitando conuertitur.*
 - 45 *Filius suus bares, mortuo patre, do-*
- minus ipso in re sit bonorum illius.*
- 46 *Filius, cum se abstinere paternis hereditate, iuriam quaesito renunciat.*
 - 47 *Minor restituitur contra tertium possessorem in subsidium.*
 - 48 *Restituitur directo, & primario, quando possessor emit, sciens rem minoris fuisse.*
 - 49 *Item si restitutio conceditur, quia minori non expediebat alienare.*
 - 50 *Item si ex titulo lucratino tertius possideat.*
 - 51 *Responsio ad cap. fin. de iudic. in 6. remissio.*
 - 52 *Minor restituitur aduersum dotis constitutionem.*
 - 53 *Et contra lapsum quinquennij ad reclamandum aduersus professionem.*
 - 54 *Interpretatur textus in cap. dudum, de praebend. in 6.*
 - 55 *Minor non restituitur, si renunciavit iuri, quoad ad beneficium habebat, postquam alij quaesitum est. Quod inferius explicatur, num. 59.*
 - 56 *Renunciatio iuris ad beneficium, pro praedictio dicitur.*
 - 57 *Minor non restituitur ad lucrum ommissum cum detrimento alterius.*
 - 58 *Explicatur, d. S. Scauola.*
 - 59 *Minor non restituitur ad beneficium, cui nondum obtento renunciavit, cum possessoris detrimento.*
 - 60 *In permutatione beneficiorum non admittitur remedium l. 7. C. de resc. vendit. supra dictum est, num. 11.*
 - 61 *Minor agit praeside ad rem ob lesionem, quando aliter damnum rescari non potest.*
 - 62 *Ob beneficiorum disparitatem non licet, in permutatione pecuniam dare, aut pensionem constitutere.*
 - 63 *Fallis accedente Pontificis auctoritate.*

- 64 Pontifex potest fructus beneficii ab ipsius titulo separare.
- 65 Explicatur cap. ad questiones 6. de rer. permutat.
- 66 In locacione fructuum beneficii utrum locus sit remedio l. 2. C. de resc. vend.
- 67 Verum in locacione, aut venditione eius quod a fortuna pendet, d. l. 2. locum habeat?

An minor laicus in spiritualibus sit restituendus?

DE restitutione minorum in spiritualibus, maxime in renunciatione beneficiorum, tractant Flamin de resignat. benefic. lib. 3. quzst. 7. n. 15. cum sequentibus, Oddus de restitu. in integr. quzst. 63. art. 2. Ceuall. tom. 1. quzst. 15. num. 4. & 5. & tom. 2. quzst. 331. Tond. quzst. benefic. lib. 1. cap. 50. Boer. decif. 350. nu. 4 & 5. Viuian. de iure patron. part. 2. lib. 13. cap. 10. n. 47. Costa in l. Gallus, §. & quid si tantum, part. 2. num. 63. ff. de liber. & posthum. Caldas in l. si curatorem, verb. Lzsis num. 38. & 39. C. de in integr. restit. Morl. in empor. iur. 1. part. tit. 5. quzst. 8. Garc. de benefic. part. 1. cap. 3. num. 61. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 37. num. 21. & 22. Azor, inst. moral. p. 2. lib. 7. cap. 20. quzst. 9. in fine Valer Reginal. in prax. for. p. nitent. lib. 30. tract. 3. nu. 334.

Num. 1.

² Glossam in l. ait prator in princ. ff. de minor. quz negat, minorem in renunciatione beneficii legem in integrum restitui posse, approbant Flamin. supr. num. 25. nisi dolus interue-

niat, Perusin. in cap. dudum de prabend. in 6. Tancet. in cap. ex parte de rest. spoliat. & alij apud Boer. d. decif. 350. num. 4. quorum fundamentum est, quia in causis beneficiis minor tanquam maior admittitur, cap. fin. de iudic. in 6. quare restitutionis auxilio iuuandus non est. Sed hanc sententiam, & rationem communiter DD. impugnant, Ceuall. d. quzst. 15. nu. 5. Matienç in l. 1. gloss. 7. num. 5. tit. 11. lib. 5. Recop. Tondut. num. 3. Peregr. de iur. Fisc. lib. 5. tit. 2. n. 47. vers. Vel etiã responderi potest, Put. decif. 427. lib. 1. in correct. Viuian. vbi supra, Cardof. in prax. iudic. verb. Minor, num. 48. Morla d. quzst. 8. Azor supra & alij nuper allegati. Quorum plures Bernard. adhzrent, asserentes, tunc restitutionem esse minori concedendam, cum nondum alteri beneficium collatum est, per l. quod si minor 25. §. Scuola, ff. de minor. ita Menoch. de recuper. remed. 10. num. 104. Nicol. Garc. vbi supr. Pute. decif. 54. Caldas num. 38. Crauet. conf. 90. nu. 4. ad finem, Thesaur. decif. 54. Ceuall. dict. nu. 5. qui communem dicit Gu-ttier. conf. 11. num. 4. Flamin. nu. 39. Franc. in cap. dudum de prabend. in 6. Graffis decif. 307. de quo infr. n. 12. & 55. cum seqq.

Minor non restituitur aduersus matrimonium, nec professionem religionis, Caldas in d. l. si curatorem, verbo, contractum. n. 28. Peregr. n. 46. Cancet. p. 3. cap. 11. à n. 219. Grat. discept. cap. 367. num. 11. Ant. Gom. var. lib. 2. cap. 14. num. 2. vers. Vnum tamen, Ceuall. d. quzst. 331. Flamin. num. 16. & 19. Oddus p. 2. quzst. 60. art. 1. num. 13. Mauric. de in integr. restit. q. 246. & alij, quos refert, & sequitur, San-

- 6 Sanch. dict. num. 21. vbi rationem ex Baldo communiter recepto in rubric. Cede iudic. in 1. lectur. num. 7. reddit, quia scilicet hzc spiritualia adeo osibus inhzrent, vt auelli nequaquam possint. Item non restituitur aduersus votum, vel opus pietatis, cum in his lzsus dici nequeat, siquidem per illa consultit animz salutis, & aduersus Deum restitutio concedenda non est. (Cum neque contra patriam, vel patrem concedatur, l. vlt. C. qui & aduers. quos Dueñas reg. 357. Caldas supra verb. Lzsis supr. num. 155. cum seqq.) Flamin. nu. 15. Oddus 1. part. quzst. 23. art. 12. num. 55. Sanch. in Decalog. lib. 4. cap. 35. num. 86. Sed bene circa hzc restituitur in iudicio, quando de eorum validitate tractatur, sicut in alijs causis temporalibus cap. ex litteris 4. vbi notat Barbof. in collect. n. 2. de in integr. restit. & adnotat D. Couarr. infra num. 8. vers. Rursus, Mascard. de probat. conclus. 1275. num. 11. Nam & si in causis spiritualibus pro maiore habeatur, cap. fin. de iudic. in 6. non denegatur ipsi restitutio, Odd. part. 2. quzst. 60. num. 21. Cald. supr. verb. Vel aduersarij dolo, numer. 42. Grat. discept. cap. 74. num. 11.

Num. 2.

¹⁰ Minor restitutionis beneficio inuatur propter lucrum omissum, Tirraquel. de retract. lignag. §. 35. gloss. 2. num. 9. Cyriac. tom. 1. controu. 51. num. 55. Oddus part. 1. quzst. 4. art. 8. num. 52. Surd. decif. 99. nu. 4. Afflict. decif. 340. nu. 1. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 59. num. 21. Ant. Gom. vbi proximè num. 1. vers. Imò quod magis, Mauric. cap. 140. Caldas post quz-

stiones Forens. conf. 30. num. 32. Flamin. lib. 3. quzst. 7. num. 41. Menoch. conf. 412. num. 44. Morl. dict. tit. 5. q. 9. & omnes comuniter.

Num. 3.

¹¹ In permutatione beneficiorum non prodesse remedium l. 2. C. de rescin. vend. est communis resolutio, Padilla ibi nu. 18. Rebus. tom. 1. ad leg. Gallic. tract. de rescif. contractuum, §. vnico gloss. 15. num. 10. Mascard. de probat. conclus. 1175. num. 20. Matienç. in l. 1. gloss. 7. num. 5. tit. 11. lib. 5. Recop. Ceual. quzst. 536. num. 92. Barbof. in collect. ad d. l. 2. n. 28. Hermof. in l. 56 gloss. 4. n. 7. tit. 5. p. 5. Rebell. de obligat. iust. p. 2. lib. 9. quzst. 3. sect. 2. n. 13. vers. Adnotandum, Flamin. dict. quzst. 7. n. 41. Fachin. controu. lib. 2. cap. 22. vers. Tertia est controuersia, Morla in empor. 1. part. tit. de empt. q. 19. num. 4. cum seqq. qui satisfacit argumentis contrarium tenentium, vt Pintel. in ead. l. 2. 1. part. cap. 3. num. 16. vers. Contrarium, Burgenf. in cap. cum causa. de empt. Calderin. in tit. de rer. permut. conf. 4.

Vers. Contrariam sententiam.

¹² Quod minor laicus in renunciatione beneficii est restituendus, etiam postquam alteri collatum fuerit, cum D. Couarr. defendunt Tondut. d. cap. 50. num. 3. cum sequentibus Viuian. vbi supr. Odd. quzst. 63. art. 2. Morl. d. tit. 5. quzst. 8. num. 4. Christof. Roffin. lib. de re Pontific. cap. 17. Boeti. dict. decif. 350. n. 5. Peregr. de iur. Fisc. lib. 5. tit. 2. num. 47. Thanis decif. 47. Bellamer. in cap. ex parte, de restit. spoliat.

13 & plures, quos hi laudant. Quibus fauer notissimum in materia restitutionis minorum principium, nempe, minori lzlo indulgentiam esse in integrum restitutionem, quoties nulla lege expressè reperitur prohibita, Marefcot. variar. lib. 2. cap. 98. num. 6. Cyniac. tom. 2. conuict. 268. num. 28. Odd. 1. part. quæst. 5. art. 6. num. 44. & 45. Molina de primogen. lib. 3. cap. 13. numer. 65. Perez in l. 1. tit. 8. lib. 3. ordin. Gutierrez. practica. libr. 2. quæst. 88. ad finem, & lib. 3. q. 31. n. 4. cum igitur hoc casu restitutio nullo iure denegetur, concedenda erit, de quo supra à num. 2. & infra à num. 55.

14 De interpretatione textus in cap. cum vniuersorum 8. de rer. permut. agit Barbol. in collect. ad cap. ex parte 12. num. 8. de offic. deleg. de quo infra ad num. 6. dicendum ex num. 29.

Ibi: *Secunda, quod prædictam pactionem.*

15 Simoniam committi tam in resignationibus, quam permutationibus beneficiorum, & si nihil temporale inter sit, quoties contra ius pactiones adijciuntur, probatur ex cap. quæstum 5. de rer. permut. gloss. in cap. cum olim 7. verb. Conseculum, eodem tit. gloss. in dict. cap. ex parte, verb. Dimittere, gloss. in cap. dicto 25. verb. Resignauit, de præben. Flamin. lib. 1. quæst. 3. num. 1. cum sequentibus, Gutierrez. cõf. 42. num. 7. Rebus. in praxi 3. part. tit. de permut. num. 52. & de renunciat. condit. num. 1. P. Suar. de Relig. tom. 1. lib. 4. cap. 31. num. 8. & cap. 35. num. 3. & 8. Panormin. in cap. non satis de simon. Bonac. in summa tom. 1. tract. de simon. disp. 1. quæst. 4. §. 14. num. 2.

& 4. Lessi. de iust. & iur. lib. 2. cap. 35. dub. 4. num. 87. Sanch. cons. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 25. num. 6. & 17. & dub. 37. num. 1. Tond. part. 2. cap. 4. §. 8. num. 10. Diana. oper. moral. 4. part. tract. 4. resolut. 150. Bene de inimic. Eccles. part. 2. cap. 19. dub. 24. num. 13. Gomez in regul. de infirm. quæst. 12. Redoan. de simon. part. 2. cap. 22. nu. 14. Nauarr. in cap. si quando, except. 4. de recript. & in manual. cap. 23. num. 107. Garcia d. part. n. cap. 3. num. 37. Tolet. in sum. lib. 5. cap. 91. Azor p. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 3.

Ex quibus colligitur permutacionem propria autoritate factam simoniacam esse. Nec non resignationes reciproca, vel quæ in fauorem alterius fiunt, nisi Pontificis intercedat autoritas, & ita de stylo Curie seruari, affirmat decr. 3. de renunt. & decr. 3. de simon. omnes tamè facerentur, huiusmodi simoniã nõ esse cõtra ius Diuinũ, cũ nihil temporale detur in pretium rei spiritualis, sed aduersus Ecclesiastica iura, sed vera simonia est. Nam Ecclesia efficere valet, vt vera simonia committatur, licet temporale non interueniat, prohibendo huiusmodi conuentiones circa spiritualia religionis intuitu propter periculum, & suspicionem simoniz in ius diuinũ, quæ sub illis latere solet, & hanc duplicem speciem simoniz admittunt gloss. in cap. cum pridem 4. verb. Illicita, de pact. gloss. communiter recepta in d. cap. ex parte. Gutierrez. canonicar. lib. 2. cap. 23. num. 11. Nauarr. d. cap. 23. num. 100. vers. Secundo, quod duplex. Sor. de iust. & iur. lib. 9. quæst. 5. art. 2. vers. Aliquantulo, Barbol. in collect. ad dict. cap. cũ pridem num. 7. P. Suar. dict. lib. 4. cap. 2. Sanch. dict. cap. 3. dub. 2. num. 4. &

16

17

18

vc-

veram esse simoniam, quando solum ius Ecclesiasticum violatur, defendit cum alijs P. Suar. dict. cap. 31. num. 3. 19 Licet contra sentiant Bonac. dict. disp. 1. quæst. 2. nu. 7. Tondut. vbi supr. Becan. de iust. & iur. ad quæst. 100. D. Thom. q. 10. nu. 4. qui hanc simoniam appellant impropiam, putatiuam, vel interpretatiuam. In quo aduertere oportet cum P. Suar. dict. cap. 31. num. 8. Cum renunciatio fit in fauorem, etiam adiecta clausula: Non aliter, neque alio modo, apud inferiorem Pontifice, non incurri simoniam, nisi prelatus huic conditioni consentiat, quia pactio ex duorum consensu perficitur, l. 1. ff. de pactis, sed est actus peccaminosus irreligiositatis. Permutationi autem beneficiorum nullus Prelatus inferior Episcopo autoritatem potest interponere, vt licite fiat. Nicol. Garc. supr. tract. 11. cap. 4. num. 68. Azor institut. moral. part. 2. lib. 7. cap. 29. q. 4. vers. Si quæras, Rebus. supr. tit. de permutat. num. 20. Zerol. in prax. p. 1. verb. Renunciatio, §. 4. Potest tamen capitulum sede vacante, Garcia num. 75. Aug. Barbol. cum alijs de potest. Episcop. p. 3. alleg. 69. num. 8. 21 Alij vero cum D. Couarr. sentiunt, in his pactionibus, licet iuri Ecclesiastico contraueniat, nullum simoniz vitium adesse, si nihil temporale præstetur, promittatur, vel speretur, Barbol. in collect. ad cap. quam pio 2. 1. q. 2. ex num. 8. Duaren. de sacr. minist. lib. 2. cap. 2. Aragon. 2. 2. q. 100. art. 4. conclus. 2. Sor. de iust. & iur. lib. 9. q. 7. art. 2. conclus. 1. Bonac. dict. disp. 1. q. 1. num. 6. & alijs. Sed prior sententia vti communior, ita & verior videtur, nam simoniz labes duo cõplectitur dånabilia, & res spirituales pretio æstimari,

& avaritiã, seu cupiditatẽ, D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. ad 4. cui tertium vitium addi potest, scilicet circa spiritualia commercari, quæ cum diuini iuris sint, dominio, aut dispositioni hominum non subijciuntur, vt priuati ad libitum de illis audeat disponere, §. nullus, inst. de rer. diuis. August. Barbol. in collect. an. ad tit. de simon. in rubric. n. 5. vnde licet primum in his conuentionibus deficiat scelus, in alijs duobus: Simonis prauitas incurritur, quapropter pacificentes circa beneficia aliter, quam permissum est, eos si moniz fieri Ecclesia decreuit, d. cap. quæstum, quæ ideo interpretatiua dicitur, quoniam ius canonicum interpretans Diuinum simoniam his casibus committi decernit.

Num. 4.

23

Simoniacum non esse illum, qui intuitu cognationis beneficium confert, vltra adductos à D. Couarr. docet Victor. in relect. de simon. num. 16. Azor part. 3. lib. 12. cap. 11. q. 1. P. Suar. d. lib. 4. cap. 37. num. 6. Molfes. tract. 6. cap. 15. num. 57. Gutierrez. d. cap. 23. num. 60. vers. Nihilominus, Nauarr. dict. cap. 23. num. 107. in princip. Flamin. supr. lib. 14. quæst. 20. num. 20. Mich. de Palatio in prax. Theolog. de contract. & restitut. lib. 2. cap. 7. pag. 131. col. i. vers. Quibus ego, Valẽç. tom. 3. disp. 6. q. 16. de simon. punct. 3. vers. Quarto sequitur, & alijs quos recenset, & sequitur Bonac. d. quæst. 1. n. 7. Quicquid contra teneant Ioan. Major in 4. sentent. dist. 25. quæst. 3. Durand. & D. Bonauentur. dict. dist. 15. Additio Hostiens. in summ. de simon. in gloss. non congrue, ibi: *Simoniaci quoque sunt Episcopi.* Nec in dict.

cap.

cap. cum vniuersorum, reprobatur renunciatio illa, quod fuit in fauorem conlanguei facta, sed quia processit ex permutacione iure prohibita, & illicita conuentione d. cap. quz situm.

Ibi: Idem afferit textus in cap. nemo.

24 De intellectu capitis nemo 19. de simon. consulendus est Barbof. in collect. ad illum textum, nu. 2. & P. Suar. dict. lib. 4. cap. 22. num. 14. & 15. & vltra eorum interpretationes mihi dicendum videtur, Pontificem nequaquam sentire illis casibus simoniam committi, sed peccata illa presbyterorum, qui ob munera omitebant, vel gratia, aut fauore faciebant aliquid circa spiritualia, speciem aliquam, & similitudinem simoniarum pre se ferre, frequenterissime enim, vt similitudinem significemus ita soleamus loqui, veluti cum cor hominis innoxorabilis, & inflexibilis, adamantinum dicimus, sic falsam monetam, adulterinos numos, Vlpianus in l. lege Cornelia 9. & Modestinus in l. lege Cornelia 30. falsum signum, adulterinum, dixerunt, ff. ad l. Corn. de fals. similiter Iustinianus in auth. de interd. haret. colleg. §. 1. collat. 9. adulteras collectas, ac adultera baptismata appellauit ea, quae non legitime fiebant, in his quidem adulterium aliquod non reperitur: at quia illegitima sunt, & similia filijs ex adulterio progentis, ideo ita nuncupantur. Hinc Celsus Iuris consultus leoninam societatem appellauit, in qua conuenerat, vt alter focus luctum tantum, alter damnum teneret, teste Aristotele, apud Vlpianum in l. si non fuerint 29. §. si ff. pro socio, vt ostenderet immanem rapacitatem eius, qui focium tam

iniqua pactione constringebat, eadem ratione in d. cap. nemo, simoniaca illa delicta dicuntur, non quia per ipsa vere simonia incurratur, sed quoniam huius criminis redolent prauitatem.

Num. 5.

25 Controvertitur, num liceat Prelato inferiori Pontifice, cum apud ipsum resignatur beneficium in fauorem tertij, reiecta conditione, illud alij, quem decreuerit, conferre: de qua quzstione Barbof. in collect. ad d. cap. ex parte n. 8. vers. Quzstio autem, de offic. deleg. & id fieri posse negat, consentiunt Suar. d. lib. 4. cap. 35. num. 7. Rebuf. in praxi, tit. de resign. condit. n. 7. Sanch. dict. cap. 3. dub. 36. num. 3. Flamin. lib. 1. q. 3. num. 15. & ita est tenendum, licet contradicant Boer. de potest. legat. q. 2. Redoan. de simon. 2. p. cap. 13. num. 9. & alij. Imo si talis renunciatio fieret apud Pontificem, adiecta clausula: Non aliter, neque alio modo, non posse acceptare renunciationem, conditione neglecta, de potestate ordinaria docept Cassad. decis. 2. de simon. nu. 6. Madof. de resign. gratia, tit. de resignatione, vers. Itē clausula, Sach. dict. dub. 36. num. 4. Sed Suar. vbi proxime num. 15. cum sequentibus opinatur, quod, si quis renunciasset in fauorem Titij per viam modi, v. g. Renuncio tibi beneficio, vt Titio conferatur, potest Episcopus renunciationem admittere, & beneficium libere, cui voluerit, dare.

Ibi: Imo nihil agit contra iuris prohibitionem.

28 Negat Suar. d. cap. 35. num. 11. licere

licere Episcopo, resignationem in fauorem acceptare, non approbando, nec reijciendo expressē conditionem, & beneficium liberaliter conferre nominato. Contrariū verò cum D. Couarr. sentiunt Filiuc. in sum. tom. 3. tract. 45. cap. 8. quzst. 7. n. 2. Bonacin. tract. de simon. q. 4. §. 14. in fin. Augustin. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 69. n. 50. nam designatio personae, cui resignans prospicere vult, non est verita, si libere renunciatur.

Num. 6.

29 Defendit Barbof. cum alijs, quos laudat in collect. ad dict. cap. ex parte, num. 8. vers. Qua retenta, restitutionem, de qua in d. cap. cum vniuersorum, fuisse ex iustitia, & ita in praxi obseruari, assueerat Rebuf. tit. de permutat. num. 12. Contrarium cum D. Couarr. tenent Abbas in d. cap. cum venerabilis, num. 23. de except. vbi Decius communem testatur num. 18 Socin. conf. 167. lib. 2. Ludou. Gom. in regul. de triennal. quzst. 24. ratio est, quia permutantes beneficia propria auctoritate, illis carere debent in pernam delicti, cap. cum olim 7. eod. tit. quod resignans ex parte sua prorsus ad effectum perduxit, nec excusatur, quia permutatio non fuit perfecta, cum per eum non extiterit, quo casu affectus puniri debet, l. 1. in fine, ff. ad l. Pomp. de parricid. l. 2. titul. 31. part. 7. vbi Greg. Lop. gloss. 9. optimus textus in cap. Saluator 8. §. 1. paulò post principium, ibi: Quantum in ipso erat, emere voluit 1. q. 3. l. is, qui cum telo 7. Cad leg. Cornel. desic. Menoch. de arbitrar. cas. 360. à num. 20. Anton. Gom. variat.

lib. 3. cap. 3. num. 30. Ceuall. tom. 1. quzst. 540. num. 13. Farinae. in prax. crimin. quzst. 124. num. 78. & quod in crimine simoniarum puniatur affectus, docent Menoch. supr. num. 78. Marfil. in d. l. is, qui cum telo, nu. 22. per textum in cap. nullus Episcopus et primo 1. q. 1. vbi gloss. Nam in delictis non exitus attenditur, sed voluntas, de quo D. Couarr. in Clement. si furiosus, part. 2. in princip. n. 6. de homic.

32 Quibus non refragatur opinio communis, quae habet, neminem priuari beneficio propter huiusmodi simoniam, quam interpretatiuam appellant, Clar. in praxi, §. simonia, num. 10. Garc. de benefic. part. 2. cap. 9. num. 38. Farinae. conf. 75. num. 11. & 14. Tond. quzst. benefic. p. 1. cap. 69. num. 34. nam in dict. cap. cum vniuersorum, non priuaretur beneficio resignator, si ei non restitueretur, sed denegaretur regressus ad illud, quo se iam per renunciationem abdicauerat, nec audiendus erat postulans ex iustitia restitutionem, cum ad hoc improbitatem suam deberet allegare, id est, permutacionem simoniace causa resignasse, ex qua commodum non erat reportaturus, cap. intelleximus 7. de iudic. leg. si ab hostibus 11. §. 1. ff. solut. matrim. leg. ita demum 36. ff. de arbit. Tit. raquell. de retract. lignag. §. 1. gloss. 9. num. 68. Argel. de legitim. contrad. quzst. 4. art. 2. num. 64. Menoch. conf. 533. num. 4. atque ita illa opinio procedit, quoad beneficia non resignata, quibus simoniacus interpretibus priuari non deuet.

34 Ex his constat restitutum fuisse ex gratia eum, qui causa permutacionis

G tionis

tionis suum beneficium resignauit, quod aperte apparet in textu, ibi: *Vt tamen simplicitatis cœnia tribuatur. Quæ verba non patiuntur, vt opinemur, de rigore iuris illam decisionem procedere, sed intuitu minoris ætatis, aut ignorantiz iuris prohibentis, siue alijs iustz causz Pontificem vltim fuisse benignitate, licet Barbof. non siue violentia contendat, przfata verba esse referenda, non ad restitutionem beneficij, sed ad alias pœnas, quæ propter simplicitatem remittebantur: Quæ quidem interpretatio absõna est, nam cum Pontifex de sola restitutione ibi ageret, extra rem loqueretur, si rationem remittendi alias pœnas, quantum non meminerat, reddidisset. Ad textum in cap. si beneficia 20. de przb. in 6. quem ipse Barbof. adducit, asserens, nunquam ei satis responsum fuisse, dicendum est, in illo beneficium restitui ei, qui nullam culpam admisit, sed ignorantia inuincibili proprium dimisit beneficium, vt alterum, quod sibi ritè collatum credebat, posset retinere, & hoc exponitur verbis illis: *Ne talis ignorantia eis (cum sint sine culpa) preiudicialis existat.* atque ideo restitutio ex iustitia competit, quod secus est, vbi in ipsa resignatione delictum interuenit, vt in casu textus in dict. cap. cum vniuersorum, de quo agimus.*

36 Non est vetitum volentibus sua beneficia permutare, tractatum inter se habere, ac perficere sine assensu Episcopi, modò ad illum se referant, sed ita exequi nulla ex parte possunt absque labe simoniz, Sanch. dict. capit. 3. dub. 39. numer. 2. Gregor. Lop. in leg. 2. titul. 6.

part. 5. gloss. 2. P. Suarez dict. cap. 22. num. 7. Vnde si antequam Prælatus certioraretur, resignationes reciproz ex causa permutationis fierent, vitiosz erunt, nec continentur decisione Clem. vnic. de rer. permutat, vt D. Couarr. docet. Sed si inter aliquos conuenerit de permutandis beneficijs absque assensu prælati, & vterque libere renunciauerit, rogaeritque collatorem, vt beneficium vnius alteri inuicem conferatur, nullum in hoc simoniz vitium reperiri affirmant Tondut. quæst. beneficial. 1. part. cap. 75. per totum, Petr. de Vualdis de permutat. beneficior. part. vltim. numer. 56. Zerola in prax. part. 2. verb. Renunciatio, §. 3. Garcia part. 11. cap. 4. num. 2. Nam per hoc manus prælati non ligantur, siquidè liberè renunciatum est, nec preces necessitatè imponit, vlt tamen est dubium quod docet nu. 3. cum Zabarella, in Clement. vnic. à numer. 4. de rer. permut. Ancharran. ibi, numer. 6. Imolan. 7. 8. videlicet, quod si ex parte vnius ex permutantibus resignatio irrita declaretur, regressus ei, qui resignauit, validè ad proprium beneficium concedatur. Cum enim vetitum sit, permutationes fieri absque Episcopi assensu dict. cap. cum olim, dict. cap. cum vniuersorum, nõ debet audiri, qui quasi in fraudem legis resignationis causam simulauit, ad quod faciunt, quæ diximus supra sub hoc numero. Et in permutatione Episcopi autoritas opus est, licet non conferat, sed & is, cuius est, conferre, eligere, vel presentare, debet consentire, Barbof. de offic. & potestat. Episcop. allegation 69. num.

37

38

num. 7. 10. Garcia dict. cap. 4. numer. 60. 72. Lessi. lib. 2. cap. 34. numer. 196. 168. Azor part. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 4. vers. Si quæras, & quæst. 6. num. 23. Zerol. supr. §. 4.

Ibi: *Nam renunciatio beneficij Ecclesiastic.*

Beneficij renunciatio nisi in manibus Prælati fieri non potest Nicol. Garc. part. 2. cap. 3. num. 223. Menoch. de arbitrar. cal. 201. num. 47. Nauarr. in cap. accepta, in fine, oppos. 7. num. 23. 26. 27. 32. & 35. de rest. spol. Flamin. libr. 7. quæst. 14. num. 1. & plurimi alij. Desideratur enim necessario ipsius Prælati consensus, Rebus. in prax. tit. de resignat. expres. numer. 11. 13. Cardos. in prax. iudic. verb. Renunciatio, num. 13. Tusch. lit. R. conclus. 257. Gonçal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 14. à num. 21. Quapropter ita definitur, quod sit legitima beneficij dimissio à superiore admissa Barbof. in collect. ad titul. de renunciatione in princip. numer. 5. 41 Hinc est, vt, nisi per Prælatum acceptetur, nihil operetur, nec in prziudicium eius, qui resignauit, sed prorsus proprietatem, & possessionem retinet beneficij, Menoch. de recuperand. remed. 1. numer. 274. Rebus. in praxi super regul. Cancellar. de infirm. resignantib. gloss. 12. numer. 1. & 2. Nicol. Garc. multos referens dict. num. 223. cum sequentibus. Qui assensus vnicò contextu præstari debet, Flamin. lib. 3. quæst. 9. num. 127. Barbof. de potestat. Episcop. dict. alleg. 69. num. 3. Quæ vtrique in permutationibus sunt obseruanda Tusch. de visitat. lib. 2. cap. 28.

num. 22. Garcia part. 11. cap. 4. à num. 6. Azor part. 2. lib. 7. cap. 29. quæst. 19.

Ibi: *Quis & aliud.*

De hoc videndus est Marefcot. variar. lib. 2. cap. 71. per totum, vbi late probat, etiam ante expeditionem literarum ius plene transferri in eum, in cuius fauorem renunciatum est, quanuis Cancellaria aliud obseruet;

Num. 7.

Ad textum in dict. leg. quod si minor, §. Sczuola, facilis est solutio; tum quia ibi agebat minor de lucro captando per acquisitionem hereditatis, quam omiserat l. 1. §. lucratiuas, C. de impon. lucrat. descripta libr. 10. leg. qui autem, 6. §. 1. ff. quæ in fraud. credit. At cum petit restitui ad beneficium, cui iam obtento renunciauit, de damno vitando certat, Tondut. cap. 50. à num. 5. tum quod in dict. textu non extabant iam res hereditariæ, ad quas minor desiderabat restitui, quod de beneficio dici non potest.

Sed Tondutus vbi proximè immeritò Flaminium reprehendit, dum ad restitutionem concedendam argumentatur ab abstinentia ab hereditate paterna ad renunciationem beneficij proprii, ex leg. fin. C. de repudiand. heredit. inquit enim ille, filium petentem, restitui ad hereditatem patris, ad lucrum agere; qui verò ad beneficium resignatum regredi desiderat, de damno vitando tractare, vnde non rectè de vno ad alterum infertur. Cui

G 3 obic

obiectioni pro Flaminio responde-
tur, cum, qui ad bona paterna redi-
re contendit, de damno refarciendo
45 tractare, quandoquidem mortuo
patre filius suus hæres illico ignorans
etiam, & iuuitus, bonorum eius sit
ipso iure dominus, §. necessarii inst.
de hæred. qualit. §. sui inst. de hæ-
red. quæ abintest. l. Iulianus 8. in
fine, ff. de condit. & demonst. Ant.
Gom. variar. lib. 1. cap. 9. numer.
15. cum sequentibus, Parlad. diffe-
rent. 96. numer. 2. Gutierr. in §. sui,
numer. 65. inst. de hæred. qualitat.
Merlin. de legit. lib. 1. tit. 2. quæst.
46 1. numer. 2. Et cum illis se abtinet
iuri iam quæ sito renunciat, atque ita
Imperator in l. fin. §. penult. in fine,
C. de iur. codicil. asserit, filium cir-
ca successionem paternam de lucro
non agere acquirendo, sed de de-
bito recuperando. Ex quibus collig-
itur rectè sumi argumentum à
renunciacione paternæ hæreditatis,
ad beneficij renunciacionem.

Ibi: *His accedit, quod resti-
tutio.*

47 Minor restituitur aduersus ter-
tium possessorem in subsidium, quan-
do, qui cum illo contraxit, soluendo
non est, Menoch. consil. 714.
numer. 2. Costa in dict. §. & quid
si tantum, part. 2. numer. 64. Re-
bos. ad leg. Galliz titul. de resti-
tution. in integrum in princip.
a numer. 31. Crauet. consil. 7. nu-
mer. 15. Fabian. de Monte in tra-
ctatu de emptio. quæst. 4. numer.
32. Duobus tamen casibus directè
illum potest per beneficium resti-
48 tutionis conuenire. Primus est, cum

in scientem res minoris transfertur.
Secundus, si minor non fuit læsus, 49
nec restitutionem postulat propter
pretium, sed quia inconsultò aliena-
uerat, quod sibi non expediebat l.
in causâ 14. §. interdum, ff. de mi-
nor. leg. 1. Cod. si aduersus vendit.
pignor. vbi Barbof. in collectan.
numer. 3. Hermosill. in leg. 4. titul.
5. part. 5. gloss. 12. numer. 8. &
9. Anton. Gomez variar. lib. 2. cap.
2. numer. 41. & cap. 14. numer. 7. Morl.
in empor. dict. titul. de in integr. resti-
tit. quæst. 2. numer. 4. Oddus part. 1.
quæst. 31. articul. 17. numer. 87. & sus-
scipit, læsionem contingere ratione af-
fectionis, veluti si domus, vel alia res
maiorū distracta sit, Olea de celsion.
iur. tit. 3. quæst. 2. numer. 5. Ant. Fa-
br. in Cod. tit. de in integr. restit. mi-
nor. definit. 10. Capyc. Latr. decis. 47.
à numer. 52. Fontanel. decis. 47. numer.
16. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præ-
sumpt. 83. Caldas in tract. de empt.
& vendit. cap. 8. numer. 52. Cyriac.
tom. 1. controuers. 78. numer. 26.
Ceuall. dict. quæst. 15. numer. 4. cum
50 seqq. Alium casum addit Hermos. d.

Num. 8.

Ita inductiōi textus in cap. fin. de
iudic. in 6. respondent Tondut. d. cap. 51
50. numer. 12. & 13. & omnes, qui te-
nent, minorem læsum in beneficijs
restituendum, quorum meminimus
supra hoc capite ad numer. 1. & ad
numer. 3. vers. Contrariam senten-
tiam, non enim ex eo quod minor pro
maiore

maiore habeatur, deneganda est resti-
tutio, Sforc. part. 2. q. 60. n. 21. Caldas
in d. l. si curatorem, verb. Vel aduer-
sarij dolo, numer. 42. Gratian. discept.
cap. 74. numer. 11. Ceuall. tom. 2. q. 831
numer. 4. Boer. decif. 350. numer. 4.

Vers. *Rursus nec tersia.*

52 De causis spiritualibus, in quibus
minori restitutio non indulgetur di-
ximus hoc cap. ad numer. 1. In consti-
tutione dotis restitutio conceditur, d.
l. si ex causa §. in dotis, ff. de minorib.
latè Barbof. in collectan. ad l. vnic.
C. si aduers. dot. Ant. Gom. d. cap. 14.
numer. 2. Cyriac. tom. 3. controuers.
508. à numer. 43. Odd. quæst. 59. art.
3. numer. 17. vbi communem dicit
Negulant. de pignori. p. 8. memb.
1. numer. 26. Donel. commentar. lib.
22. cap. 10. col. 2. Surd. de aliment. tit.
9. quæst. 44. numer. 58. Morl. d. tit. 5.
quæst. 4. per totam, Cuiac. lib. 7. ob-
feru. 1. At Franc. Molin. de rit. nupt.
lib. 2. different. 6. numer. 4. cum alijs
docet, non esse restitutioni locum, sed
contrarium receptum magis est. Itè
in spotalibus Ceuall. dict. quæst. 831.
numer. 12. nam cum iure restitutio non
denegatur, minori semper est conce-
denda, si læsus probetur, sicut dixi
supra numer. 13. nisi actus retractari non
possit, vt matrimonium. Nec non ad-
uersus lapsum quinquennij præscripti
53 Concilio Trident. sess. 25. de regular.
cap. 19. ad reclamandum contra nul-
litatem professionis, Barbof. ibi num.
12. Sanch. d. lib. 7. de matrim. cap. 37.
num. 21. & 22.

Vers. *Quarta ratio.*

54 Ad textum in cap. dudum 14. de

præb. in 6. notandum est, ibi verbum:
lucrum, non rectè positum, pro vt op-
ponitur damno, veluti cum dicimus,
agi de damno vitando, aut lucro cap-
tando, sed interesse, vel utilitatem sig-
nificare, quam ideo Pontifex lucrum
appellauit, quoniam beneficia non ex
causa onerosa, sed gratis habentur;
ex quâ non negat damnum, & demi-
nutionem bonorum pati, qui benefi-
cio iam obtento priuatur, quoniam so-
lùm ostendere intendebat, Episcopū
nihil commodi, vel incommodi ex il-
la lite reportaturum, sed omne præiu-
diciū Guillelmo litigasti imminere,
ad quod nihil interfuit, lucrum pro in-
teresse vsurpari.

Innuat D. Couarr. quod si quis mi- 55
nor beneficio renunciaret, ad quod
ius habebat (quæ cessio propriè nun- 56
cupatur, Mandos. de signatura gra-
tiæ, verb. Celsionis, Petrus Gregorius
sintagmatum iuris lib. 17. capit.
17. numer. 21.) non debet restitui, si
iam alteri collatum fuerit, idem do-
cent Guillelm. Bened. in cap. Raynu-
tius, verb. Adiecit impuberi, de tes-
tām. Put. decif. 427. lib. 1. in correct.
Pereg. sup. lib. 5. tit. 2. n. 47. vers. Vel
etiam responderi potest, Tondut. d.
cap. 50. n. 11. cuius sententiæ ratio est,
quia hoc casu minor ad lucrum resti-
tuitur, quæ restitutio cum alterius de- 57
trimento non conceditur, Bald. in l.
pupillorum, n. 5. ff. de repud. hæredit.
Tondut. vbi proximè, Marefcot. va-
riar. lib. 2. cap. 98. n. 10. Cyriac. tom. 1.
controuers. 32. numer. 10. & tom. 2. cõ-
trou. 240. n. 32. & 33. vbi alios laudat,
& est communis resolutio. Nec dubi-
tari potest, quin damnum patiatur ille,
qui beneficio potitur, ad quod minor
restitui desiderat: in cuius probatione

G 3 addu

adducitur textus in d. §. Sczuola. Sed mente Consulti ibi attentè perpenſa non fauet, imo apertè impugnat deſiſio illa præſatam ſententiam, ſi quidem compertum eſt, minorem in ea ſpecie reſtituendum fore, licet hæreditas iam per ſubſtitutum fuiſſet adita, ſi bona nondum diſtracta inuenirentur, de quo Sforcia Oddus p. q. 63, art. 1. & 2. ſimiliter ergo minor, qui beneficio non acquiſito renuntiauit, debet ad illud acquirendū reſtitui, non obſtante, quod alteri plene quaſitum fuerit, nam in beneficio nil diſtractum, nil immutatum eſt, ſicut fuit in hæreditate repudiata, vt reſtitutio denegatur.

38 Quibus animaduertiſ colligitur, minorem eſſe reſtituendum, vt acquiritur beneficium alteri collatum, quando poſſeſſor nullam aliud detrimentum ſentit, niſi amiſſionem ipſius beneficii, quod ſi vltra hanc in damno verſetur, erit omnino auxilium reſtitutionis denegandum, vtrumque non obſcurè probatur in d. §. Sczuola, & manieſtum fiet, ſi duo iuris principia rectè intelligantur, quorum vnum docet, minorem etiam ad lucrum reſtituendum, ait prætor 7. §. fin. de minor. & ex multis probauimus ſupr. nu. 10. Alterum reſtitutionis beneficium, cum alterius damno non eſſe indulgendum, cum de lucro tractatur, quod ex dict. §. Sczuola deducit communis opinio, de qua proximè. Primum enim iuxta ſecundum limitatur, ſed illud damnum huiusmodi reſtitutionem impedit, quod præter priuationem rei, quam minor eſt lucraturus, contingit. v. g. repudiat minor hæreditatem, vel legatum, ex quo peruenit ad ſubſtitutum, qui agnouit, vel adi-

uit, poſtea reſtitutio poſtulat, ac conceditur, dum res extant, hic legatarius, aut hæres nullum ſuſtinet in eodem modum, niſi priuationem hæreditatis, ſeu legati, quod occasione repudiationis adoleſcentis quaſuerat, quo caſu minor iure reſtituitur ad lucrum, l. & ſi ſine 8. per totam, ff. de minor. l. 1. C. ſi vt omiſ. hæred. at ſi ſubſtitutus iſte in rebus hæreditarijs diſtractendis proprium laborem, & induſtriam impenderit, vel aliquid fecerit, vel dederit, quod repetere non poſſet, ad hæreditatem, vel legatum conſequendum, quod ſub conditione dandi, aut faciendi ei relictum eſt, tunc iniquum erit, minorem ad lucrum reſtitui, dict. §. Sczuola, quoniam ita nondum priuaretur legato, ſed etiam pecuniam, ſive laborem perderet, atque ita eſt intelligenda doctrina communis, quam ex Mareſcoto, & Cyriaco ſupra retulimus, ſcilicet minorem cum aliena iactura non reſtitui.

Hinc ad rem, de qua agimus dicendum videtur, minorem, qui ceſſit ius, quod ad beneficium habebat, reſtitui debere, & ſi alteri ſit collatum, quando ex tali reſtitutione beneficiarius ſolum amitteret eodem modo beneficii, ſecus autem ſi aliud damnum pateretur etiam, veluti ſi ex longinqua prouincia Romam peteret ad beneficium conſequendum, & eo obtento, quod minor ceſſit, rediret in patriam, vel quando eo quod habebat tale beneficium a minore renunciatum, omiſit alterum, vel ſi impendiſſet in literarum expeditionem, aut in litem ſuper beneficio, hiſ & ſimilibus caſibus repellendus eſt minor, ſi reſtitutionem petat, quæ cum aliena iactura non eſt ad lucrum concedenda, quæ reſol-

lutio

lutio mirè congruit deſiſioni Conſultati in dict. §. Sczuola, vbi non negatur minori reſtitutio, eo quod hæreditas eſſet ſubſtituto acquiſita: Sed quia alieno labore, & induſtria pecuniam partam lucrari volebat, iuxta quæ intelligendum eſt, quod D. Couarr. hoc vcl. Inſinuat.

Verſ. *Vltima ratio.*

60 Huic argumento breuiter poteſt reſponderi, quod licet in permutacione beneficiorum non admittatur remedium l. 2. C. de reſcind. vendit. vt ex multis probauimus ſupr. ad num. 3. quoniam ea conſtitutio ſolum ad ea pertinet, quæ poſſunt pretio æſtimari, & ad æqualitatem pecunia reduci, ſicut ex ipſa patet, quod in beneficijs locum non habet, non tamen inde ſequitur, minori in ſui beneficii permutacione iſto reſtitutionem fore denegandam, in qua non agitur de pretij ſupplemento, ſed de recuperanda re ipſa, quam in alium incoſulto tranſtulit. Nam quoties minoris intereſt, vt in præſenti, quod non poteſt aliter dandum ſuum reſarcire, rem ipſam præciſe, quam alienauit, auocare permittitur, d. l. ſi ex cauſa, ff. de minor.

Num. 9.

62 Vltra Caietanum, & Angelum Sylueſter in ſumm. verb. Permutatio, quæ ſt. 6. Tabiena, verb. Beneficium, n. 15. tenent, licitum eſſe in permutacione beneficiorum pecuniã addere, vbi alterum eſt pinguius ad æqualitatem contractus. Sed contrarium commune eſt, & omnino tenendum: Imò nec penſionem conſtitui poſſe ſuper

pinguius-rati one exceſſus fructuum abſque ſimoniz labe, Greg. Lop. in l. 2. gloſ. 3. tit. 6. p. 5. Cardinalis, Imola, Ancharranus, & Nauarrus apud P. Suarez d. lib. 4. cap. 34. n. 6. & 15. Bonacin. tom. 1. tract. de ſimon. diſput. i. q. 4. §. 12. nu. 8. verſ. Dixi in reſponſione eiufdem, Leſius de iuſtitia, & iur. lib. 4. cap. 35. num. 8. 6. Sanch. d. cap. 3. dub. 38. n. 22. Poſſet tamen vtrumque fieri, interueniente Pontificis autoritate, cui duntaxat liberum eſt, fructus beneficii à titulo ipſius ſeparare. Nam cum ita ſeparati, omnino temporales ſint, vendi poſſunt, ac pecunia æſtimari, gloſ. in cap. cum pridem de pactis, Sanch. & alij proxime adducti, præſertim Suarez videndus d. cap. 34. per tot. vbi ſub num. 6. D. Couarr. increpat, eo quod Abbatem allegat in præſenti pro opinione Caietani, cui contrarium rectè intellectus ſentiat, vt ex verbis ipſius apertè demonſtrat. Sed in permutacione beneficiorum licet Epifcopo ex officio, pacto ceſſante, penſionem conſtituere ſuper magis pingue, vt æqualitas inter permutantes ſeruetur, quod onus non tranſibit vltra perſonam ipſius permutantis, Ancharranus, conſ. 279. Nauarr. conſ. 43. n. 4. tit. de ſimon. Gonç. ad reg. 8. Cancellar. gloſ. 14. num. 38. Auguſt. Barboſ. de poteſt. Epifcop. alleg. 69. n. 14.

Nec pro Caietano facit cap. ad quæſtiones 6. de rer. perm. cui rectè D. Couarr. ſatiſfacit, & ante ipſum Panormitanus ibi: Pecunia enim fuit data quoniam Eccleſiæ permutarunt bona propria, quæ ſpiritualia non ſunt, quarum altera plures, aut meliores poſſeſſiones habebat, qui exceſſus ſine vitio ſimoniz potuit pretio com-

pen.

63

64

65

pensari. In permutatione autem beneficiorum, & si temporale incuitu fructuum præstetur, ipse titulus, cuius ratione illi debentur, est, qui comparatur, & cum spiritualis sit, simoniæ labem incurri, non dubitatur, nec fructus à titulo possunt separari.

Ibi: *Nec vidit unquam.*

66 An in locatione fructuum beneficiorum locus sit remedio d. l. 2. docent, Padilla ibi à num. 15. & Gutier. quæst. canonic. lib. 1. cap. 39. num. 66. Sed quæstio hæc pendet ab illa, qua 57 conuertitur, vtrum in locatione, aut venditione, in qua sola spes emittitur, vel conducitur, vt sunt fructus beneficij, admittatur præfata constitutio circa quod DD. non conueniunt, affirmant Padilla dict. num. 15. Marienq. in l. 1. tit. 11. lib. 5. Recopil. gloss. 6. num. 3. & gloss. 9. n. 8. Scacc. de commerc. §. 1. quæst. 1. part. 2. ampliat. 10. num. 5. in princip. Hermos. in l. 56. tit. 5. part. 5. gloss. 4. num. 58. Barbof. in collect. ad d. l. 2. num. 43. Morla in empot. iur. tit. 9. quæst. 19. num. 8. vers. Tertio. Negant Bald. in l. si ea lege num. 9. vers. Cum vero venditor. C. de vsur. Crenens. in d. l. 2. n. 134. Menoch. conf. 843. num. 34. Mangil. de cunctio. q. 79. num. 30. & 31. Gratian. discept. cap. 756. à num. 8. Cyriac. cum plurimis tom. 1. controuers. 1. num. 35. Decian. in l. in fidei commissio, 3. notabil. C. de transact. Oles de celsion. iur. titul. 6. quæst. 10. numer. 16. qui alios refert. Vera autem resolutio est, quam ex Crenensi tradit Padilla, & refert Gutier. & Morla vbi supra nam læsio in huiusmodi contractibus non est con-

sideranda respectu fructuum, vel utilitatis, quam ex re empta, vel locata emptor, aut locator perceperit, nam & si plurimum ultra spem commodi, vel incommodi sentiant contrahentes, d. l. 2. auxilio non est locus, sed solum inspicitur, quanti res vendi, aut locari communiter possit, & iuxta hanc inspectionem potest locus esse prædicto remedio, licet tota utilitas rei locatz, vel venditz à futuro euentu, & viribus fortunæ pendeat, de quo late disputat Didac. à Brito in rubric. de locat. part. 2. §. 2. ex num. 22. quia in computatione, quæ ad d. l. 2. fit, non attenditur futurum incrementum, sed iustus valor rei secundum tempus contractus, Menoch. vbi supra num. 57. Mangil. de subastation. q. 40. num. 1. Pinel. in d. l. 2. part. 3. cap. fin. num. 15. Cyriac. dict. 1. controuers. 1. num. 37. Lelsi de iust. lib. 2. cap. 21. dubit. 6. n. 41. Medina de testit. tom. 2. tit. de cens. vitalit. q. 14. vers. Ac proinde videtur, fol. 499. Vnde si beneficij fructus locentur iuxta mercede iuxta communem hominum estimationem, aut saltem læsio ultra dimidiam non datur, cessabit d. constitutio remedij, siue vberim, siue nulli per conductorem percipiuntur: aliud iuris erit, si tales fructus possent, solerentque locati centum aureis, & minus quinquaginta locentur, nam hoc casu proculdubio, vel contractus rescindetur, vel quod deest, vsque ad iustam pensionem conductor pendere compellatur, iuxta quæ intelligendus est D. Couarr. hic tam quoad d. l. 2. quam quoad restitutionem in integrum. Nec enim quoad hoc differentia aliqua inter fructus beneficij, & alias res potest considerari, cum ipsi temporales

les omnino, sint si à titulo separati considerentur, prout fit, cum locantur cap. vestra 2. de locat. Escobar. de ratiocin. lib. 1. cap. 29. num. 13.

AD CAPVT Sextum.

SVMMARIVM.

- 1 *Authores ad hunc tractatum videndi ostendunt.*
- 2 *In quibus casibus mandatum speciale interuenire debet, remissimè.*
- 3 *Ad petendam in integrum restitutionem principaliter mandatum speciale desideratur.*
- 4 *Cautela ad petendam restitutionem sine speciali mandato.*
- 5 *Restringitur præfata cautela.*
- 6 *Nemo in iudicio sine actione admittitur.*
- 7 *Iudex, & si pars non opponat, agens sine actione repellere potest.*
- 8 *Ratio traditur, cur restitutio principaliter peti nequit sine speciali mandato, cum incidenter possit.*
- 9 *Commissio principali negatio, omnia mandata censentur, quæ ad eius expeditionem sunt opus.*
- 10 *Restitutio incidenter postulatur, etiam in ipsa sententiæ executione.*
- 11 *Executio est appendix litis principalis.*
- 12 *Mandatum ad litem certam non expirat ante sententiæ executionem.*
- 13 *In mandato ad petendam restitutionem in integrum causæ expressio necessaria non est.*

- 14 *Speciale mandatum dicitur, in quo certum causarum genus committitur.*
- 15 *Ad matrimonium contrahendum singulare mandatum requiritur.*
- 16 *In mandato ad iurandum de calumnia causæ expressio necessaria non est.*
- 17 *Limitatur si iurandum est ad accusationem.*
- 18 *Non est anima periculosa præfata doctrina.*
- 19 *Præsumendum non est, quemquam in officio delinquere.*
- 20 *Habens mandatum generale ad agendum, excipiendum, & supplicandum restitutionem iure petit.*
- 21 *Procurator, cui mandata est nominatim aliqua causa postulans speciale mandatum cum clausula: Et ad alia omnia, potest similes tractare, non autem maioris præiudicij.*
- 22 *An ex generali mandato, in quo excepta est aliqua causa exigens speciale mandatum, possit procurator expedire alias causas minoris præiudicij, ad quas speciale mandatum requiritur?*
- 23 *Exceptio debet esse de regula, & eam firmat in contrarium.*
- 24 *Resoluitur negatiuè quasi proposta supra num. 22.*
- 25 *Quæ inducuntur ad diminutionem, non debent augmentum operari.*
- 26 *Exponitur textus in cap. qui ad agendum, de procurator. in 6.*
- 27 *Non est tribuendum plus voluntati tacite, quam expressæ.*
- 28 *Sub exemplo omnia videntur exprimi, quæ sunt eiusdem rationis cum expresso.*
- 29 *Mandatum cum libera equiparatur mandato speciali in eis, quæ non sunt magni præiudicij.*
- 30 *Habens mandatum cum libera re-*